

SHEMITTAH - פרשת בהר

For the Halachic background on Shemittah, please see the end of this essay.

The Torah links Shemittah to the Sabbath¹. Just like there is a Sabbath in time, there is a Sabbath in space – this is Shemittah, the Sabbath of the Holy Land². Shabbat in time testifies that G-d created the world. Shemittah actualizes our faith that G-d, the Creator, looks after us at each and every moment.

Hence, the word here used for Shemittah - שבת שבתון - only appears by the Sabbath and Yom Kippur. (The word שבתון alone is also used by festivals³.) In addition the words 'שבת לה' are used here. These words are used only for Shemittah and Shabbos⁴. Shabbos itself is a time when not only man but all his possessions, his donkey and his ox, come to rest. It would have been fitting that the very ground would rest on Shabbos, and nothing would grow on that holy day. But nature continues its natural flow, עולם כמנהגו נוהג, bringing forth its produce, even on Shabbos. And therefore G-d implemented a Shemittah year, the seventh, to complete the rest idea⁵. The Malbim shows that years are also really cycles of days, as if time were stretched out¹.

---

¹ שמות לד כא: ששת ימים תעבוד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת

² אור גדליהו עמ' עא: יש שבת בזמן ויש שבת במקום – בארץ ישראל בחינת גן עדן

³ מלבי"ם: התורה והמצוה: ז- שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. לשון שבת לא נמצא רק בשבת בראשית וביוהכ"פ. (כי בכל המועדים אמר שבתון) וגם ביום הכפורים אמר שבת שבתון הוא לכם.

⁴ מלבי"ם שם: ולשון שבת לה' לא נמצא רק בשבת ובשמיטה

⁵ מלבי"ם שם: כי הם עדות הציווי במצות שבת למען ינוח שורך וחמורך וכל אשר לך ה' ראוי שתנוח גם הארץ ולא תגדל פרותיה ביום השבת אך עולם כמנהגו נוהג והטבע תתיגע ותעבד כדרכה וע"כ בחר שמיטת הארץ אחת לשבע שנים להשלים בהם שביבת השבתות של שש השנים וז"ש שש שנים תזרע שדך ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ. ר"ל אחר שש שנים רצופים תזרע ותאסף והארץ לא תשבת בשבת לכן בשנה השביעית שבת שבתון להשלים שבתות שש השנים. ומפ' שבת לה' דייקא הוא שבת בראשית אשר בו שבת וינפש ועז"א בתוכחה. כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתותיכם. ר"ל בשבת בראשית של השש שנים

Shemittah is one big act of faith. Three years of crops are effected by Shemittah². Yet, in a remarkable statement, G-d promises us that we will have enough to eat during this entire period³. We are asked to believe that not only is our food for this time placed completely beyond human effort, but that our very existence in the Holy Land is dependent on us keeping Shemittah⁴:

The essence of the Jewish people's relationship to the Land of Israel is dependent upon faith. And they express this faith by keeping the laws of the Sabbatical year, looking to G-d alone for their livelihood. Their failure to keep these laws resulted from their lack of faith and it led to a severance of their unique relationship with the Land of Israel⁵. The

---

¹ מלבי"ם שם: וידוע ששם יום הונח סבוב השמש בכל מע"ל פ"א ממזרח למערב וידע שתנועות השמש העצמית ממערב למזרח תסבב כל השנה. וא"כ יש שני מיני ימים יום של היקף היומי ויום של היקף השנתי, (שגם על השנה בא לשון ימים ימים תהי גאולתו) כי בשנה משלמת ג"כ היקף הגלגל. והם הנקראים ימי הארץ כמ"ש עוד כל ימי הארץ. כי ימי האדם נחשבים בהיקף תהלוכת השמש בגלגלה ממערב למזרח.

² עיין רמב"ן ויקרא כה כ

³ ויקרא כה (כ) וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעת הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו: (כא) וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים: (כב) וזרעתם את השנה השמינית ואכלתם מן התבואה ישן עד השנה התשיעת עד בוא תבואתה תאכלו ישן:

⁴ כה יח: וישבתם על הארץ לבטח

רש"י: שבעון שמיטה ישראל גולים שנאמר (כו לד - בחקותי) - אז תרצה הארץ את שבתותיה

⁵ ויקרא כה יח: ועשיתם את חוקותי ... וישבתם על הארץ לבטח

רש"י (שם): שבעון שמיטה ישראל גולים שנאמר (ויקרא כו) אז תרצה הארץ את שבתותיה והרצת את שבתותיה

*punishment of exile was but the external manifestation of an inner connection that had gone awry*¹. (Ner Uziel, of Rabbi Uziel Milevsky, pg. 109).

This is a remarkable idea, that our faith in G-d is the source of our security on the land. Let's see how far this goes:

Our parsha opens with the words:

(א) וידבר יהוה אל משה בהר סיני לאמר

On which the Sages comment:

מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצות נאמרו מסיני אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה (ופרטותיה) ודקדוקיה מסיני אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני כך שנויה (תי"כ)²

What does Shemittah have to do with Har Sinai? Just as both the general principles and the details of Shemittah were said at Sinai so too both the general principles and the details of all Mitzvos were said at Sinai.

The question is why Shemittah was chosen amongst all the Mitzvos to teach us this³?

Clearly, Shemittah was chosen because of its lesson in faith. We might rephrase the Sages as saying: What is the continuity of faith that is taught in the lesson of Shemittah which

---

¹ תנחומא בהר א: (ד' אומר למשה) רצונך שלא יגלו? הזהירם על השמיטים והיובלות

² מובא ברש"י כאן

³ נתיבות שלום, עמ' קטז: ואכתי צ"ב מה הרמז בענין שמיטה אצל הר סיני, דכמו שכן היה אפשר ללמוד זאת על ידי מצוה אחרת

וכן באור החיים ויקרא כה א

builds on the faith of Har Sinai? (Sfas Emes, Ohr Gedalyahu¹). Shemittah teaches us a faith that will inform all of the Torah and all of its commandments. We will absorb its lessons and apply them to the next six years, so that also when we plough and reap, and do business and consult, we will understand that it is G-d who gives us the strength to do all of this and it is He who determines the results². It is He who created and owns all things, including the very land we attempt to master³.

It is easy for even those who believe in G-d, to imagine that somehow He has withdrawn from this or that arena. We talk of the laws of economics or sociology, of nature and nurture, of physics and chemistry as if somehow these laws are no longer subject to the guiding Hand of G-d. Does G-d really care whether I put on a light, or whether I made a business deal with just a slight embellishment of my sales pitch?⁴ To this G-d answers, "The leap of faith you will take during Shemittah will teach you that I am involved in every aspect the creation. I will feed you without your making any effort towards your own sustenance. I will be the plougher and the reaper."

Shemittah is, in a sense, a recreation of the level of the First Man before the sin. Man was born to toil – אדם לעמל יולד. Before the sin, that toil was expressed as a purely spiritual effort – לעבדה ולשמרה representing a concentration of the entire Kedusha-effect of the positive and negative Mitzvos respectively⁵. After the sin, however, man would now have to

---

¹ אור גדליהו דף סט – ע : מה שמיטה יש בה ענין זה של הר סיני ... כי מצות השמיטה המשך ממעמד הר סיני, מעמד של גבורה נפשית, מעמד של השתקת כל שאר הרצונות ומסירת נפשם אך ורק לעבודת ד', כן היא מצות השמיטה שנה אחת של השתקת הרצונות ובטחון גמור בהקב"ה "גבורי כח עושי דברו".

² אור גדליהו דף סט: מצות השמיטה היא הבחון בהקב"ה שיהיה שותק ובוטח, ומשנה זו ... נוטל האדם את כח הבטחון לשאר השנים שגם בשעה שעובד וקוצר ואוכל יהיה בוטח בד' הנותן לו כח לעשות חיל.

³ בספר השמיטה של הר' טוקצינסקי שמעיקר הטעמים של שמיטה הוא להראות שאין לאדם קנין פרטי עולמי באדמת ארץ ישראל שהיא שייכת בכללה לעם ישראל כולה במעגל חוזר בכל 7 שנים.

⁴ עיין בדעת תבונות ס' לו

⁵ רב צדוק הכהן, מחשבות חרוץ

labor in a physical way as well – בזעת אפיק – However, on Shemittah we no longer toil. We again eat the food that G-d prepares us without our own labor. We live for a year at the level of the First Man before the sin¹. At Har Sinai the Jews again achieved this level of the First Man before the sin. And even though they lost it again with the Cheit HaEigel, there remained some impression on their souls. This is what we tap into each Shemittah – a continuation of the Har Sinai experience. Just like we rose above nature during Sinai, so we maintain our bond with that level through Shemittah².

This is what the Sages mean when they give us the puzzling wording at the beginning of Avos: *Moshe received the Torah from Sinai*. The commentators point out that the wording should have said, *Moshe received the Torah from G-d*³. But what the Sages are telling us is that Moshe received the Torah in the midst of the Sinai experience – מעמד הר סיני. For besides the giving of the Torah at Sinai, there was the experience of Sinai - Maamad Har Sinai - whose purpose was to instill a deep and lasting faith⁴. The faith of Sinai was one that was intended to go further than our minds, an abstract, intellectual faith; further even than our hearts. It was designed to seep into our very bones⁵.

---

¹ אור גדליהו דף ע: כשהאדם במדריגה גבהה כמו אדם הראשון קודם החטא, אז העבודה היא לעבדה ולשמרה, מצ"ע ומצוות ל"ת, ולאחר החטא שנתגרש מגן עדן, אז העבודה היא באופן אחר לעבוד את האדמה אשר לוקח משם ... [נ]כתוב במדרש רבה (בראשית טז – ה) וינחהו בגן עדן – נתן לו מצוות שבת כד"א וינח ביום השביעי. הרי שבת היא בבחינת גן עדן והעבודה בגן עדן היא לעבדה ולשמרה. וכן הוא לענין שמיטה שנאמר בה ושבתה הארץ שבת לד'. ופירש רש"י לשם ד' – כשם שנאמר בשבת בראשית (ועיין אבן עזרא ורמב"ן). יש שבת בזמן ויש שבת במקום, בארץ ישראל – בחינת גן עדן

² שפת אמת שנת [תרמ"ד]: בענין השמיטין ויובלות דכ' בהר סיני כו'. כי כל ענין השביתה היא ביטול הטבע שקרבנו הש"י לפני הר סיני היינו שנתעלו בני להיות כמלאכים. והגם כי נאמר אכן כאדם כו' עכ"ז נשאר הדביקות לזמנים. שיש בכח בני לצאת מן הטבע. וזה אות השבת ביטול המלאכה. ובשמיטה היה כל השנה שביתה הכל כנ"ל שלא להיות טבועים תחת ההרגל והטבע רק לידע שכל עוה"ז הוא טפל ופרוזדור לטרקלין והניחא של איש ישראל היא בעת השביתה ממעשים של הטבע שזה עיקר חיות איש הישראלי. לכן היה תמיד שינוי זמנים בשמיטה.

³ נתיבות שלום, עמ' קיז: ויבואר ע"פ מה שאמרו חז"ל (אבות א) משה קבל תורה מסיני ... שהיה צ"ל משה קבל תורה מהקב"ה.

⁴ נתיבות שלום שם: [אמרן] חז"ל: משה קבל תורה מסיני ... והיה צריך לומר משה קבל תורה מהקב"ה וי"ל דקאי על מעמד הר סיני שהיה ההקדמה לקבלת התורה [והיינו] היסוד לכל התורה והמצוות הוא ענין האמונה ...

⁵ נתיבות, עמ' קיז: יש אמונת המח ... ויש אמונת האברים ... ולמעלה מהם בחינת אמונת האברים ... שגם אבריהם ראו כי אין עוד מלבדו..... שסיני היה הגילוי הנשגב ביותר בבהירות האמונה ... [עד ש]גם אבריו מאמינים וחדורים בבהירות האמונה ... וע"כ ויחד כל העם אשר במחנה וכמשאחז"ל (ברכות כב.) כי התורה ניתנה באימה ביראה ברתת ובזיע ... שגם אבריהם ראו והכירו כי אין עוד מלבדו וזהו פירוש משה קבל תורה מסיני שהכוונה על בחינה זו של אמונת האברים

Sinai became the basis of our faith - *I am the Lord your G-d*¹. But it is really the general root of all the Mitzvos, even though each one may have its own, additional spiritual value². Now the Mitzvah of Shemittah was chosen to teach that the general purpose of all Mitzvos is faith (מה שמיטה נאמרו כללותיה בסיני ... אף כולן)³.

If you want to see the Sinai-faith at work, go witness the Jewish people keeping Shemittah. Go see not only land-owners, but slaves and the dirt-poor – every human – having equal access to produce.⁴ Go see an entire nation proclaiming their land ownerless (הפקר), and inviting all who so wish to come and help themselves⁵ – a real Sabbath of the fields! In this year, the owners are to have no advantaged access; there are to be no favorites – not Cohanim, nor Leviim nor anyone else⁶.

Go see an entire nation stop their entire agricultural production – their food and their income⁷ - for a year or more, and do it fearlessly. Go see a faith which promises just the opposite of what nature would dictate: Keep the Shemittah and your life on the land will be a happy and a productive one. Violate Shemittah and you will face exile and dispersion⁸. For

---

¹ נתיבות שלום, עמ' קיז: וי"ל דקאי על מעמד הר סיני שהיה ההקדמה לקבלת התורה, דהנה היסוד דכל התורה והמצוות הוא ענין האמונה, שזו היתה הדברה הראשונה מעשרת הדברות ... ויחד כל העם אשר במחנה ופרחה נשמתם מגודל הגילוי

² נתיבות שלום, עמ' קיז: והנה כתיב (תהלים קיט) כל מצותיך אמונה, נשמת כל התורה וכל המצוות היא האמונה, השורש הכללי של כל המצוות הוא ענין האמונה, ומלבד זה יש לכל מצוה ענין פרטי הייני ענין סגולי המיוחד המצוה זו.

³ נתיבות שלום, עמ' קיז: ונאמרו מסיני, שגילוי האמונה שהיה בהר סיני הוא שורש כל המצוות כללותיהן ופרטותיהן כל מצותיך אמונה. אך מיחדת מצות שמיטה שהיא השיא במדרגת האמונה, בבחינת אמונת האברים, וכו'

⁴ ויקרא כה ו: והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך:

⁵ רש"י ד"ה והיתה שבת לארץ: שלא תנהוג בהם כבעל הבית, אלא הכל יהיה שוים בה

⁶ ויקרא כה ו: והיתה שבת הארץ לכם לאכלה "לכם" לכולכם יחד כהנים לויים ישראלים וכו', העמק דבר ויקרא כה ו: בשביעית הוא הפקר והכל שוין באכילתו. והיינו משום שהוא שבת הארץ לכם שא"א לבעלים ליהנות מן קרקע שלו יותר מאחרים. אור החיים כה – ו: והיתה שבת וגו' פירוש שלא תאמר שיהיה משפטו כשאר שולחן הגבוה שהכהנים זוכים בו

⁷ ויקרא כה ו: והיתה שבת הארץ לכם לאכלה - ודרשו חז"ל: לכם לאכלה - ולא לסחורה.

⁸ וכדכתיב בתוכחה בפרשת בחקותי: והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה וגו' את אשר לא שבתה בשבתותיכם בשבתכם עליה ויקרא כה יח: ועשיתם את חוקותי ... וישבתם על הארץ לבטח רש"י (שם): שבעון שמיטה ישראל גולים שנאמר (ויקרא כו) אז תרצה הארץ את שבתותיה והרצת את שבתותיה

Shemittah-faith is indicative of whether you really believe that G-d gave this land to His Chosen People to begin with¹. We give it back to G-d because we know deep down that the gift He gave us is only sustained by His real ownership².

If you do so believe, then not only will you have no problem giving the land back to He who was always the owner, but you will understand Shemittah as a parable for all our possessions³. We are but custodians of His possessions, mandated only to use this world according to His Will⁴. We buy, we sell – we act as masters – but none of this is permanent. Sales last only until the Yovel and every seven years we remind ourselves that, even until then, it is G-d who grants us whatever usage we have⁵. For here, on this earth, we are but wanderers – our true place is with G-d in the World to Come⁶.

Sinai was in a sense an artificial experience. We were not meant to live in a desert, nor could an event in which our souls left out of our bodies be repeated every day. We were meant to go into the land, earn our living and see holiness in all of that. The holiness of Sinai was transferred to the land via the Shemittah experience. The seven weeks leading up to Sinai were stretched into the seven years of the Shemittah cycle; the freeing of the עבד עברי on

---

וכתב הנהיבות שלום שם" בתוכחה נכתבו רק חטאים כלליים ולא חטאים פרטיים, והחטא הפרטי היחיד שנכתבו הוא החטא שלא שמרו שמיטה, שמשום כך והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה. וכן מד"א באבות (פ"ה), גלות באה לעולם בעוון עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים ושמיטת הארץ. בשלמא ע"ז ג"ע ושפ"ד מובן שבעטיים באה גלות שהם ג העברות החמורות ביותר שדין ביהרג ואל יעבור. אבל במה מיוחדת שמטה משאר כל המצוות שבשבילה גלות באה לעולם.

¹ Rabbi Uziel Milevsky: Ner Uziel (Vol. 2, pg. 110)

At the opening of Bereishis, Rashi comments:

G-d begins the Torah with an account of Creation in order to declare His works to His people. Lest the nations of the world accuse the Jewish people of usurping the land that had belonged to the seven Canaanite nations and unlawfully banishing its inhabitants, the Torah opens with a declaration: The Earth belongs to G-d – His to give to whomever He pleases.

Rashi's word have been often interpreted as G-d's response to the nations – the answer the Jewish people may use to the recurring accusation that the Land of Israel is not theirs. But how likely is it that other nations will believe what is written in our tradition? Why should they accept our word over their own?

In truth, more than a response we may give to other nations, G-d's message is a guarantee for the Jewish people themselves. "If your faith in My word is steadfast, if you believe that the earth is Mine alone – to give to whomever I please – then other nations will believe it as well. It is only your faith that the Holy Land belongs to you that convinces the nations of your rightful claim to the land. On the other hand, when your conviction that you own the land is weak – due to a lack of faith on you part – the nations too will question the legitimacy of your claim and will make claims of their own.

² מסכת סנהדרין, דף לט א"ע: אמר הקדוש ברוך הוא לישראל זרעו שש והשמיטו שבע כדי שתדעו שהארץ שלי. מי שלוח: אם כי הארץ נתן לבני אדם ... האדם מקנה לשם יתברך כל קנינו בארץ ... היא נגד מדת שלי שלך (אבות ה י)

³ מי שלוח: נאריך היא משל לכל שפע העולם ... [שנאמר] לד' הארץ ומלוואה, תבל ויושה בה (תהלים, כד א)

⁴ כלי יקר כה ח: כי הוא אין בעל השדה בהחלט אלא הוא כגר בארץ

⁵ כלי יקר כה ח: כך צוה לקדש את שנת החמשים להודיע כי יש גבול וקצבה לכל מעשיו וכי הוא אינו בעל השדה בהחלט אלא הוא כגר בארץ ואין לו כח בה כי אם חמשים שנה לפיכך והארץ לא תמכר לצמיתות. כי לא השליטה האלהים למכור דבר שאינו שלו

⁶ כלי יקר כה ח: וזהו שנתן טעם ואמר כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדי. מדסמך אתם עמדי אל תושבים ש"מ שדווקא לעה"ב כי אז אתם עמדי שם אתם תושבים אבל בעה"ז אתם גרים, והקב"ה נתן לך הארץ בתורת אריסות או בתורת שאלה ואיך תמכור דבר שאינו שלך:

Shemittah¹, blowing of the Shofar and the freeing of the slaves on Yovel makes the Yovel cycle – 7 years x 7, a Sinaitic experience. We too heard the Shofar at Sinai and we too became finally free at Sinai when we were not only freed from the shackles of the Egyptians, but free to engage in core spirituality through accepting the Torah. Through this we belong to G-d, and to no man. Hence, Shemittah is introduced by: ² וידבר ד' אל משה בהר סיני לאמר – it is the Sinaitic mitzvah par excellence.³

Shemittah is a cycle of seven, just like Shabbos is. G-d arranged this time in cycles of seven⁴ and He ensured that each cycle would end in *kedusha*, allowing for all the other days to contribute to that final day and thereby be elevated by it⁵. Seven is the unit of holiness because the physical world exists in six dimensions (4 directions, up and down). The seven comes to unify these six into a higher whole⁶. We commit ourselves to an extensive response to each level of seven, keeping Shabbos, Shemittah and finally Yovel (a cycle in years of 7 x 7, just as Shavuot is such a cycle in weeks⁷), because the principle behind it all – that G-d is the creator of everything ex-nihilo and continues to sustain that creation – is so fundamental. Each action reinforces the picture we paint indelibly on our heart and in our minds of this event⁸.

And so, wherever we look, we see this cycle of seven: seven days of Sheva Brochos and of mourning⁹, seven days of purity after a Nidah cycle, a Metzora and after impurity

¹ דברים טו יב: כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שני ובשנה השביעית תשלחנה חפשי מעמך

² ויקרא כה א

³ כלי יקר, ויקרא כה א: וידבר ד' אל משה בהר סיני לאמר. מה ענין שמיטה אצל הר סיני כו'. קרוב לשמוע כשעלה משה אל הר סיני אחר שבעה שבועות שספרו ישראל מ"ט יום מן פסח עד עצרת, נתקדש אז אותו הר ונאסר בזריעה וחרישה ביום חמישים שבו נתנה התורה, והוא זמן משיכת היובל לקרא דרור וחפשי לכל ישראל חירות על הלוחות ועל ידי קול השופר של מתן תורה, באותו זמן הגיד הקב"ה למשה ענין השמיטה והיובל לומר שבמספר שבעה ובמספר מ"ט אני נותן קדושה זו לכל ארץ ישראל, שיש לה דמיון ויחוס עם הר סיני מצד היותה אוירה דמחכים ואין תורה כתורת א"י, והר סיני, על כן ראוי ליתן גם לארץ ההיא קדושת הר סיני אחר מספר מ"ט שנה וכן במספר ז', או כדי לעשות זכרון למעמד הר סיני בקריאת דרור והעברת שופר מצורף לשאר טעמים שיש למצוה זו, על כן נאמר בהר סיני. ודבר זה נכון וקרוב לשמוע:

⁴ i.e. He did two things: He arranged time to move in cycles, and He decreed that each cycle would amount to seven.

⁵ דרך ד' ח"ד פ"ז: ואולם גזרה חכמתן שיהיו הימים כלם מתגלגלים בשיעור מספר אחד ... והוא מספר השבעה ימים שראוי שיקרא שיעור שלם. ... והנה כיוונה שסוף הסבוב יהיה תמיד בקודש, ומצא זה עלוי גדול לכל הימים, שאע"פ שרובם חול ... בהיות החלק הזה סוף הסבוב וחתומו, נמצא הסבוב כולו נתקן ומתעלה על ידי זה, עד שנמצא כל ימות האדם מתקדשים

⁶ מהר"ל, גבורות ד', פ' סו: דע כי הזמן יש לו יחוס אל הגשם ודבר זה מבורר למי שעייך בחכמה כי ההמשך והחלוק אשר יש לזמן הוא דומה להמשך וחלוק הגשם, שכל גשם יש לו משך והוא נחלק. ועוד כי הזמן נתלה בגשם כי הזמן מתחדש מן התנועה ... ותמצא שהגשם יש לו חלופי ו צדדין והם המעלה והמטה ימין ושמאל פנים ואחור, וכל שש צדדין אלו מתיחסין אל הגשמיית בעבור שכל צד יש לו רחוק וזהו גדר הגשם. אמנם יש בו שביעי והוא האמצעי שאינו נוטה לשום צד ומפני שאינו מתיחס לשום צד דומה לדבר שהוא בלתי גשמי שאין לו רחוק, ולפיכך יש גם כן לזמן המתיחס ומשתתף עם הגשם ששה ימים והם ימי חול, אבל השביעי קדוש, ונמצא כי שבעת ימי שבוע הם דומים לגשם הפשוט שיש לו ששה קצות והאמצעי שבשניהם זהו ענין ששת ימי חול והשביעי הוא קדש.

⁷ So too, Shavuot is a time of true freedom – אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה – freedom being defined as the person who truly rules over himself, something which is not possible without the Torah.

⁸ חינוך פ"ד: מרשי המצוה לקבוע בליבו ולצייר ציור חזק במחשתינו ענין חידוש העולם ... והוא כענין שאנו מונין ששת ימי השבוע

⁹ רקאנטי

from a dead body, seven days of Pesach and Sukkos, and more¹. The verse testifies that man's average life-span is 7 years times 10 (ימי שנות האדם שבעים שנה) and, as he tunes into all the cycles of seven, he realizes that his life is one big life of seven². And so, he is given constant reminders, constant markers of his progress, constant mini-cycles to break out of his rut and routine.

But of all these cycles it is Shabbos and Shemittah that end, par excellence, with Kedusha. Rashi and the Ramban tell us that whereas Shabbos is testimony to the actual seven days of Creation, Shemittah is testimony to the translation of those creative days into world history and the length of days. Shabbos is a concentration of time, a day that encompasses all other days³. Shemittah is the translation of that concentrated time into the nitty-gritty experience of the land. The Eved Ivri goes free on Shemittah, as does the Eved Kenaani on the Shemittah of Shemittahs, Yovel. Their freedom from the shackles of this worldly subjugation is testimony to the higher spiritual reality that these days bring⁴. World history is divided, say Chazal, into Seven thousand years. Once we know the Shemittah lesson of 'די ימות המשיח, we are headed for the level of גילוי יחודו of הארץ ומלואו⁵.

No natural law of agriculture could ever have dictated a Shemittah. Common sense farming would determine that lands lay fallow every second year, using alternating fields to ensure crop continuity⁶. To work land for six years and then desist for a full year seems foolhardy. Indeed, since the Torah-mandated Shemittah required a phasing out of farming starting one month before (תוספת שביעית)⁷ was extended by the rabbis⁸, and there was a lag time after Shemittah, until crops could be planted and then reaped, we are talking about almost two years⁹. When Yovel followed Shemittah, this would come to three years!

---

¹ אברבנל

² אברבנל

³ צדקת הצדיק קעב: כמו שיש אבן שתייה שממנו הושתת העולם והיא שורש כל העולם, וכך בנפש יש נפש אחד שכוללת כל הדור והוא פרנס הדור כידוע וכן הכוללת כל הדורות כנודע. וכן בזמן יש זמן שכולל כל הימים והוא יום השבת עיין עוד בפרי צדיק מאמר ב

(This is similar to the *Even haShetiya* from which all space developed. Similarly, there is one soul in generation which encompasses all the spiritual realities of all the souls.)

⁴ רמב"ן על שמות פרק כא פסוק ב: ויש בה [שחרור העבד בשמיטה] עוד זכר למעשה בראשית כשבת, כי השנה השביעית לעבד שבתון ממלאכת אדונו כיום השביעי ויש בה עוד שביעי בשנים שהוא היובל, כי השביעי נבחר בימים ובשנים ובשמטות

⁵ ילקוט שמעוני: הוא שאמר בסוף הפרשה (שמיטה) את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני ד' - אני הוא שעתידי ליתן לכם שכר אם תשמרו אותם ... וכשתקרב שנת הגאולה אני גואל אתכם

⁶ כלי יקר

⁷ הלכה למשה מסיני שצריך להמנע מכל עבודת הארץ האסורה בשמיטה שלושים יום קודם שנת השמיטה

⁸ הוסיפו חכמים לאסור בזמן שבית המקדש קיים חרישה, זיבול ועידור בשדה לבן (= שדה תבואה וקטניות) - מחג הפסח של השנה השישית, ובשדה האילן מחג השבועות של השמה השישית. בימינו, כשבית המקדש אינו קיים, איז עבודת השדה אסורות אלא מא' בתשרי, תחילת שנת השמיטה. (ויש שלא התיר זריעה אלא עד כז אלול. ונטיעה אסורה פחות מארבעים וארבעה ימים לפני השמיטה

⁹ ויקרא כה (כב) וזרעתם את השנה השמינית ואכלתם מן התבואה ישן עד השנה התשיעית עד בוא תבואתה תאכלו ישן: עיין רמב"ן ויקרא כה כ

Had Moses made the Torah up, and claimed that it was G-d given, he would have been caught out the first time a Shemittah-Yovel cycle came around, if not the first Shemittah year, when mass starvation would have exposed him as a fraud¹. Indeed, if Moses was Chas VeShalom a fraud, he would not have been so stupid as to include a Shemittah law to begin with. Yet, G-d does anticipate that we will be challenging Him on this² and delivered, again and again. Not once did Jews who kept Shemittah die for lack of food. Not once did their great leap of faith, to open their fields to all comers without any expectation of any repayment³, fail to teach them, in a tangible way, that G-d is looking after us⁴.

We do not starve during Shemittah because the very nature of Mitzvah was designed to bring blessing into the world. But, perhaps we will be people of little faith. Perhaps we will ask, despite G-d's promises:

ויקרא כה (כ) וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו

And if you will ask what will we eat in the seventh year; for we have neither sowed nor gathered our produce? - This is a strange wording, to have recorded in the Torah our question⁵ - to which G-d promises:

(כא) וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים:

G-d is telling us that His promise of a blessing is directed even to those kind of faith-racked Shemittah keepers, lest their faithlessness undermines the natural blessings of Shemittah.⁶

This, says, the Nesivos Shalom⁷ is why Shemittah was chosen as the example through which we learn that all the Mitzvos were given, in general and in detail, at Sinai⁸. For besides the giving of the Torah at Sinai, there was the experience of Sinai - Maamad Har Sinai -

---

¹ כעין הדברים האלה כתב החתם סופר

² וכי תאמרו מה נאכל וכו' ... וצויתי את ברכתי

³ חינוך פ"ד: ועוד יש תועלת נמצא בדבר לקנות בזה מדת הותרנות כי אין נדיב כנותן מבלי תקוה על הגמול

⁴ חינוך שם: ועוד יש תועלת אחר נמצא בזה שיוסיף האדם בטחון בש"ת כי כל המוציא בלבבו לתת ולהפקי' לעולם כל גדולי קרקעותיו ונחלת אבותיו הגדלים בכל שנה אחת ומלומד בכך הוא וכל המשפחות כל ימיו לא תחזק בו לעולם מדת הכילות הרבה ולא מיעוט הבטחון

⁵ נתיבות שלום, עמ' קיח: וכמ"ד בנועם אלימלך בשם אחיו הרה"ק ר' זושא זי"א ... שהיה די באומרו וצויתי את ברכתי וממילא לא יקשה שום אדם מה נאכל וכו'

⁶ נתיבות שלום, עמ' קיח – קיט: כח המיוחד של מצות שמיטה הוא שבאופן טבעי היא ממשכה ברכה, שזהו הטבעיות של מצוה זו מכח בהירות האמונה שבה שהיא נותנת ברכה ... ואינו צריך לצווי מיוחד של ברכה, כיון שהאמונה והבטחון הם צינור השפע שעל ידו נשפעת תמיד הברכה לישראל ... אך כי תאמרו מה נאכל, היינו שיפלו מהבטחון ... אז נעשה פגם חלילה בהשפע, ואטרחו כלפי שמיא כביכול לצוות הברכה מחדש ציווי מיוחד

⁷ ריש פרשת בהר

⁸ וידבר ד' אל משה בהר סיני לאמר דבר אל בני ישראל אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ לד' רש"י: מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצוות נאמרו מסיני. אלא ה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני כך שנויה בתו"כ ע"ש הסבר רש"י של התורת כהנים

whose purpose was to instill a deep and lasting faith¹. The faith of Sinai, was one that was intended to go further than our minds or even our hearts. It was designed to seep into our very bones².

After keeping Shemittah, life will never be the same again. We will realize that, in all the other years, G-d sustains us at His Will and not because of any special business deals or professional achievements on our part³. Having made the transition from the desert where our every need was taken care of, to the Land where we have to toil to plough and sow and reap, Shemittah will change our relationship to that and all other work. Our understanding of Who makes it happen will be different, our feeling of security hugely increased and our ability to share all of our possessions - that which really belongs to Him – significantly expanded.

---

¹ נתיבות שלום שם: [אמרן] חז"ל: משה קבל תורה מסיני ... והיה צריך לומר משה קבל תורה מהקב"ה וי"ל דקאי על מעמד הר סיני שהיה ההקדמה לקבלת התורה [והיינו] היסוד לכל התורה והמצוות הוא ענין האמונה ...

² נתיבות שם: שסיני היה הגילוי הנשגב ביותר בבהירות האמונה ... [עד ש] גם אבריו מאמינים וחדורים בבהירות האמונה ... וע"כ ויחרד כל העם אשר במחנה וכמשאחז"ל (ברכות כב.) כי התורה ניתנה באימה ביראה ברתת ובזיע ... שגם אבריהם ראו והכירו כי אין עוד מלבדו וזהו פירוש משה קבל תורה מסיני שהכוונה על בחינה זו של אמונת האיברים

³ נתיבות שם: עד"ז פרנסתו של אדם בעוה"ז אינה תלויה בשום גורמים בין אם עובד למעה בין אם לאו, שתמיד יש לו די פרנסתו מהקב"ה

Halachic Background of Shemittah

There are two types of Shemittah Mitzvos:

- a. Those of the land which only apply to the Land of Israel, (and, to some extent to the surrounding areas¹);
- b. and Shemittahs Kesafim, annulment of loans, which apply anywhere in the world.

Finally, Yovel is a culmination of the Shemittah cycles.

Shemittah today is only Derabanan², as it requires the entire nation to be living in Israel for the Mitzvah to be DeOraaisa³. This makes the Mitzvah more lenient in several respects⁴.

¹ Bnei Yisroel settled in the land of Israel after the Exodus (עולי מצרים – 1st Temple times) but were kicked out again by Nebuchadnezer. When they returned again (עולי בבל – 2nd Temple times), they did not re-settle the entire original area. Although the land of Israel has intrinsic holiness, there is an extra holiness created by the settlement of the entire nation which is what causes certain מצוות התלויות בארץ to kick in. When the Jews were kicked off the land by Nebuchadnezer this kedusha was lost. Since it had been achieved by our conquering the land from the Kenaanim to begin with, it was lost when our כבוש was reversed. (מב"ם סוף פ"א). However, when the Jews resettled the land under Ezra and Nechemiah, it was done with the added legitimacy of the Persian rulers giving their blessing. Since it was not dependent solely of כבוש, the Kedusha had a more permanent status. This is behind the principle of Chazal:

קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא. קדושה שנייה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא.
(It should be noted that the Har HaBayis required a similar act of sanctification, but the circumstances and therefore the results there are different)

However, as stated in the next footnote, the mitzvah of Shmittah also requires that all the inhabitants be on the land, making it only a Rabbinic Mitzvah today.

All of this leads to the following result:

1. Places settled by עולי מצרים but not עולי בבל were, even in Second Temple times were only Rabbinically proscribed for certain Shemittah things (ספיחים) but are essentially not included in Shmittah observance. This may include Eilat, the Gaza strip and some other areas.
2. Syria, known as דוד של יחיד, because he conquered it prematurely before the rest of Israel had been conquered, is included in Rabbinic Shmittah.
3. Amon, Moav and Egypt, even though they are included in Maaser are not included in Shmittah.

² וכן בנוגע לשמיטת כספים גם מצוה זו אינו אלא מדרבנן היום וכמו שמיטת קרקעות ומקור לדבר הגמ' בגיטין פ"ד דף לו ע"א מהפסוק (דברים טו) וזה דבר השמיטה שמוט – בשתי שמיטות הכתוב מדבר אחד שמיטת קרקעות ואחד שמיטת כספים בזמן שמיטת קרקעות נוהג ג"כ שמיטת כספים ובזמן שאין שמיטת קרקעות נוהג ה"ה שמיטת כספים ומעיקר הדין נוהגת שמיטת כספים ג"כ בחו"ל אלא שכתב הרמ"א (חו:ם ריש ס' סז) שאין נוהגים ברוב ארצות בחו"ל. ובמנחת חינוך בסוף מצוה פד כתב שנראה מלשון החינוך שסובר שאפילו בבית שני שמיטה היתה רק מדרבנן (שבעינו כל יושביה עליה ורק באו 42,000 מבבל) והביא שם את דברי הכסף משנה שסובר שדעת הרמב"ם ששמיטה בזה"ז דאורייתא

³ שנאמר כי תבאו אל הארץ – בזמן שישראל שם

The laws of Yovel are even more stringent, requiring that the all the tribes of Israel be present on the land. Therefore, Yovel has not applied for about 200 years prior to the destruction of the First Temple, when Shevet Reuven and Gad were exiled.

⁴ וכגון תוספת שביעית שאינו נוגע היום. מ"מ, הקליטה של הזריעה צריך להיות לפני ראש השנה ולכן בפירות לפחות צריך לנטוע יום לפחות לפני ראש השנה

Despite this, religious farmers in Israel, plus an ever growing population are increasingly buying into this mitzvah, relying less and less on the heter mechirah – the selling of their land for the year to a non-Jew.

There is both a positive and a negative command not to work on the land during a Shemittah year starting on Rosh Hashana¹. One is required to regard all one's produce as hefker², and one should not plough³, plant or reap⁴.

This would apply even to a pot-plant in one's court yard as well as to grafting.

One has to regard all produce that grew in Israel that year as having Kedushas Sheviis, eating it in its preferred way (and not in an inferior way) and neither selling it⁵ nor throwing it away⁶.

One may only keep in storage such products as long as they are available in the field. At the end of this period, one must make even fruit and vegetables (and their products) available to all (בעור), all be it only briefly⁷.

At the end of the Shemittah year, there is an obligation to absolve anyone who owes you money from having to repay (שמיטת כספים)⁸.

We are commanded to not hold back and avoid making loans close to Shemittah out of concern that we will not be able to reclaim the loan⁹.

We are only required to observe this towards our fellow Jew¹⁰.

In addition, the Sages, out of fear that people would nevertheless not make loans close to a Shemittah year, introduced a Pruzbul, a document which legally entrusts our loans into the hands of Beis Din, a procedure which allows us to reclaim loans after Shemittah after all.

Shemittah of the land applies only in Israel whereas Shemittah of loans applies everywhere.

One other significant Shemittah mitzvah is the release of Hebrew servants¹¹, generally those who were undergoing rehabilitation for theft. There are several other ways in which a Hebrew servant may have

¹ מ"ע של שביית הארץ: שמות לד כא (כי תשא): בחריש ובקציר תשבת (חינוך מצוה ק"ב) // ויקרא כה ב: ושבתה הארץ שבת לד' (חינוך מצוה שכ"ו)

² מ"ע להפקיר התבואות: עשה: שמות כג יא (משפטים): והשביעת תשמטנה ונטשתה (חינוך מצוה פ"ד)

³ חרישה אינה נזכרת מפורש בקרא אלא תולדה היא (וכן כתוב בחריש ובקציר תשבות)

⁴ התורה מזכירה 4 מלאכות: זריעה וקצירה. זמירה ובצירה. והנה זריעה בירקות היינו זמירה באילנות וקצירה בירקות היינו בצירה באילנות.

מ"ל"ת לא לזרוע התבואה: ויקרא כה ד (בהר): ובשנה השביעית וגו' שדך לא תזרע (חינוך מצוה שכ"ו)

מ"ל"ת לא לזמור את האילן: ויקרא כה ד (בהר): וכרמך לא תזמור (חינוך מצוה שכ"ז) - ואע"פ שהפסוק גבי זמירת האילן מזכיר דווקא כרם לומדים בנין אב לכל שאר האילן

מ"ל"ת לא לקצור ספיחים (היינו הדברים שמצמיחים מעצמם, או מה שזרעו בה בשישית. ובכלל האיסור שלא יקצר עבור השבתת השדה. והז"ל אסרו באכילת ספיחים לגמרי): ויקרא כה ה (בהר) את ספיח קצירך לא תקצור (חינוך מצוה שכ"ח) מ"ל"ת לא ללקט פרות האילן בשביעית: ויקרא כה ה (בהר): ואת ענבי נזירך לא תבצר (חינוך מצוה שכ"ט)

⁵ ויקרא כה ו (בהר): והיתה שבת הארץ לכם לאכלה - ודרשו חז"ל לאכלה ולא לסחורה

⁶ להשתמש בפירות שביעית לאכילה או בכל שימוש אחר הרגיל בהם ולא להפסידם ולא לעשות סחורה איתם (זו מ"ע להרמב"ן בהשמטות העשין ג והרמב"ם לא מנה אותה)

⁷ ביעור – להפקיר פירות שביעית כשכלה מין זה בשדה: ויקרא כה ז (בהר): ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול

⁸ מ"ע להשמיט כספים: דברים טו ב (ראה): שמוט כל בעל משה ידו (חינוך תעה)

לא לתבוע חוב שעבר עליו שביעית: דברים טו ב (ראה): לא יגוש את רעהו וגו' כי קרא שמטה לד'

⁹ לא להימנע מלהלוות מפחד שמיטה: דברים טו ט (ראה): השמר לך פן יהיה דבר חינוך מצוה ת"פ

¹⁰ לתבע חוב שחייב לנו הנכרי אפילו בשנת שמיטה: דברים טו ג (ראה): את הנכרי תגוש חינוך מצוה תע"ו

¹¹ לא למונע מלשלוח עבד עברי בשנת השמיטה: דברים טו יח: לא יקשה בעיניך בשלחך אותו חפשי, כי משנה שכר שכיר עבדך שש שנים וברכך ד' אלוקיך בכל מעשך ובכל משלח ידך רמב"ן (השמטות הלאוין טז), בה"ג ולא מנה אותו הרמב"ם

been freed. If, however, he was still in servitude by the Shemittah year, then this was the final time for his release. This release had to be accompanied with enough provisions to give him a new start in life¹.

The Shemittah cycle is counted from the creation of the world². After counting seven Shemittah cycles³, in the 50th year, the Yovel year was proclaimed and sanctified⁴. The Shofar was blown on Yom Kippur of that year⁵, and similar laws to Shemittah applied to working the land⁶. But there were other things as well. Any urban or agricultural land which had been sold had to return to its original owners⁷, Hebrew slaves were set free⁸ and a year of freedom (דרור) was declared.

---

¹ לא לשלוח עבד עברי ריקם: דברים טו יג (ראה): וכי תשלחנו חפשי מעמד לא תשלחנו ריקם חינוך מצוה תפ"א להעניק לעבד עברי: דברים טו יד (ראה): העניק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך חינוך מצוה תפ"ב

² ז"ל הרב טוקצינסקי ז"ל בריש חיבורו: במנין שנות השבע הסכימו הפוסקים כהרמב"ם והגאונים זלה"ה שצריכים לחלק כל השנים מבריאת העולם לשבעיות (ראה כפתור ופרח פ' נא) וכך קבלו הדורות איש מפי איש, וכן מנהגנו בידינו. והסכימו האחרונים שאין לחשוב זאת עוד לספק

³ לספר שנות היובל: ויקרא כה ח (בהר): וספרת לך שבע שבתת שנים שבע פעמים, והיו לך ימי שבע שבתת השנים תשע וארבעים שנה (חינוך מצוה ש"ל)

⁴ לקדש שנת היובל: ויקרא כה י (בהר): וקדשתם את שנת החמשים שנה (חינוך מצוה של"ב ומצוה תפ"ב)

⁵ לתקע בשופר ביו"כ: ויקרא כה ט (בהר): והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשור לחדש, ביום הכפורים תעבירו שופר בכל ארצכם (חינוך מצוה של"א)

⁶ לא לעבוד אדמה ואילן: ויקרא כה יא (בהר): לא תזרעו (חינוך מצוה של"ג)
לא לקצור הספיחים: ולא תקצרו את ספיחיה (חינוך מצוה של"ד)
לא ללקט פרות האילנות: ויקרא כה יא (בהר): ולא תבצר את נזריה (חינוך מצוה של"ה)

⁷ שלא תמכר הארץ לצמיתות (מכירה קיימת): ויקרא כה כג (בהר): והארץ לא תמכר לצמיתות, כי לי הארץ -רמב"ם לא תעשה רכוז, הל' שמטה פ' יא; חינוך מצוה של"ט
להחזיר הקרקעות ביובל: ויקרא כה כד (בהר): ובכל ארץ אחוזתכם גאלה תתנו לארץ (חינוך מצוה ש"מ)
לדון בדין בתי ערי חומה⁷: ויקרא כה כט (בהר): ואיש כי ימכור בית מושב עיר חומה והיתה גאולתו עד תם שנת ממכרו, ימים תהיה גאולתו (חינוך מצוה ש"א)

⁸ This is referring to Hebrew slaves who had elected not to go free after their six year tenure with their masters.